

AMS-målerne: Slik stanser du du stengningstrusselen effektivt

Denne teksten ble først publisert som bloggpost på <http://einarflydal.com> den 22.01.2020

Har du mottatt trussel om stengning av strømmen fordi du nekter å skifte til AMS-måler av helsegrunner? I så fall kan du møte trusselen ved høflig, korrekt og saklig å varsle nettselskapet at du vil sende tingretten begjæring om midlertidig forføyning for å få stanset stengningstrusselen.

Her får du prosessvarslet og begjæringen - et omfattende skrift - nesten ferdig til innsending. Dokumentene er utarbeidet av advokat Hugo Matre, partner i Advokat Schjødt AS, tilpasset av meg som generell mal, og så sjekket igjen av advokaten og et par til. Du fyller bare inn noen ord og skriver noen få avsnitt.

Oppskriften hviler på følgende poeng som ingen hittil har klart å trumfe:

1. Strøm er et nødvendighetsgode og nettselskapet er monopolist. Leveringsplikten går derfor foran forbrukerloven.
2. Strømmen kan bare stenges av dersom kundens innvendinger er *åpenbart grunnløse*.
3. Helseargumentene er *ikke åpenbart grunnløse*.
4. Det er nettselskapet som har bevisbyrden og må vise at helseargumentene er grunnløse for å ha lov til å stenge strømmen.

Denne framgangsmåten er et opplegg for behandling i rettssystemet, men saken havner sannsynligvis ikke der i det hele tatt: Ingen nettselskap ønsker å havne i retten med en slik sak mot seg. For den vil de sannsynligvis tape og få en dom på de fire punktene over: at leveringsplikten gjelder og at helseargumentene er *ikke åpenbart grunnløse*. Det ville innebære at trusselen har vært ulovlig og at alle som ikke har ønsket trådløse AMS-målere, ville ha sluppet dersom de hadde motsatt seg det. Strømbransjen ønsker derfor ikke den prinsipielle avklaringen som en rettssak vil gi, og det ønsker heller ikke NVE og bransjeorganisasjonen Energi Norge.

Du vil forstå i det følgende at denne strategien heller ikke behøver koste deg stort - fordi trusselen blir borte, eller fordi du trekker deg før det koster penger. Det kan også skje at aksjonen *Vi tar AMS-målerne for retten!* kjører saken for deg og tar regningen, eller at du bruker egen advokat som bruker den (nesten) ferdige malen. Det avhenger av seinere valg hvis nettselskapet ikke gir seg. Din innboforsikring kan også komme til å dekke deler av regningen.

Først beskrives trinnene slik at du får oversikt. *De konkrete, praktiske tingene* du skal gjøre, finner du under **Oppskriften** lenger nede.

1. De første - og forhåpentligvis de siste - trinnene

Det første rettslige skrittet - og forhåpentligvis det siste du behøver - består i at **du sender et prosessvarsel til nettselskapet**. Sammen med dette sender du et *utkast* til den *begjæring om*

Føler du deg truet av nettselskapet? (skuespiller Justus Barnes i filmen "Det store togrøveriet")

midlertidig forføyning. Det er den du eventuelt vil sende til tingretten dersom nettselskapet *ikke* trekker trusselen. Ved at du legger ved utkastet til begjæringen, får nettselskapet anledning til å vurdere sin rettslige situasjon og trekke trusselen. Begge dokumentene er laget ferdige som mal du selv fyller ut og tilpasser.

Du bør være beredt på å følge opp med å sende selve begjæringen i neste omgang, men du kan godt gi deg med prosessvarslet. Så kan du i første omgang overlate til nettselskapet å spekulere på om du *faktisk* kommer til å sende noen ferdig begjæring til retten, eller om du vil gi deg med bare å true med et prosessvarsel som du ikke kommer til å følge opp. Så langt vil dine kostnader være kr. 0.

Hvis nettselskapet trekker stengningstrusselen etter å ha mottatt prosessskrivet fra deg, er saken over før den har begynt. Det kan godt skje. Hittil har samtlige nettselskap trukket trusselen eller blitt stille når de har fått et slikt varsel. I ett tilfelle (mot Eidsiva Nett) "fant" nettselskapet riktignok plutselig en praktisk løsning først etter at saken var på vei til tingretten og ventet på å komme opp, og dermed trakk de seg. Eidsiva Nett er nå dømt i lagmannsretten til å betale motpartens saksomkostninger. Domstolen synes å mene at stengningstrusselen for å få satt inn en trådløs AMS-måler ikke skulle vært framsatt.

Sannsynligheten er derfor stor for at når nettselskapet har mottatt prosessvarselet, trekker nettselskapet stengningstrusselen tilbake, eller bare blir stille. Da kan du la tida gå, eller du kan purre og be om en avklaring. Hvis ikke du får noen avklaring, er gangen i opplegget som beskrevet nedenfor:

2. Hvis nettselskapet ikke gir seg...

Utgangspunktet herfra er at nettselskapet har mottatt prosessskrivet fra deg, men ikke trekker stengningstrusselen:

Hvis nettselskapet ikke trekker stengningstrusselen, til tross for purringer, vil vi at du tar kontakt. Vi - aksjonen *Vi tar AMS-målerne for retten!* - vil da overveie å tre inn i saken, det vil si at vår advokat gjør begjæringen helt ferdig med bilag, og sender den til tingretten, uten kostnader for deg. Eller vi ber deg om å bruke en lokal advokat til dette. Så godt som alle forberedelsene er allerede gjort og betalt.

Ferdig begjæring om midlertidig forføyning sendes til tingretten. **Tingretten tar raskt standpunkt til saken,** nærmest på dagen. Du slipper å vente i måneder. Antakelig bestemmer tingretten at nettselskapet ikke får lov til å stenge strømmen og må trekke trusselen. Dermed er stengningsvarselet nøytralisert - så lenge.

Saken havner til behandling i tingretten - etter noen måneder, hvis ikke nettselskapet trekker seg. I utgangspunktet er begjæringen dokument nok for behandlingen i tingretten, men motparten vil antakelig komme med prosesskrift som krever svar. Slik kan det bli tale om noen brev att og fram, som krever tid og penger. Hvis vi er gått inn i saken, er det vår advokat som håndterer dette, og aksjonen *Vi tar AMS-målerne for retten!* som tar kostnadene.

Hvis du fører saken med egen advokat, dekker du kostnadene selv (med hjelp fra forsikringsselskapet). Saken bør være enkel og grei og rimelig å ta for retten, ettersom forarbeidet i stor grad er gjort. Dersom det begynner å gå prosesskrift fram og tilbake mellom de to partenes jurister, kan saken ta mer tid og koste mer. Det er viktig med en advokat som setter seg inn i "sakens faktum", ikke bare i det juridiske.

3. Hva med alle klagesakene som er avvist?

Svært mange har klagt til NVE og videre til OED over strålingen fra AMS-målerne, at fritak bare

gjelder egen bolig, ikke naboens, over gebyrene, over personvern, sikkerhet, m.m. Mange har også sendt klager til Sivilombudet, ulike departement og helsedirektoratet, Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA), Forbrukerrådet, Huseiernes landsforbund, politikere av alle farger, helse- og sosialkomiteen, regjeringsmedlemmer, osv. Noen har anmeldt nettselskap til politiet.

Alle har fått sine saker avvist. Felles i disse sakene er at vurderinger av helserisiko henvises til DSA som fagmyndighet og til grenseverdiene. Vår metode er å gå utenom DSA. I dokumentasjonen til saken vises dessuten til at de dokumenter DSA bygger på, ikke tilsier de konklusjonene som DSA trekker. DSA er derfor ingen brukbar garantist i saken. Men først og fremst bygger vi helsesiden av saken på at loven gir den enkelte rett til å nekte nettselskapet å gjøre endringer i sikringsskapet eller utenfor dette - *fordi argumenter om helserisiko ikke kan avvises som en åpenbart urimelig innsigelse.*

Sakene der nettselskapene har fått medhold hos **Elklagenemnda**, har dreid seg om andre ting: privatrettslige avtaleforhold. De anbefalingene som er kommet derfra, har derfor ingen betydning for vår strategi.

Om du alt tidligere har klagd til nettselskapet, NVE eller OED og fått avslag, har heller ingen betydning. Deres begrunnelser for å avvise klagen er knyttet til samfunnsnytt og til at DSA går god for helsedelen. De berører ikke stengningstrusselen, leveringsforpliktelsen eller soliditeten i DSAs påstander.

4. Oppskriften - Slik gjør du

Les *hele* bloggposten før du går i gang!

Ta aller først kontakt med forsikringsselskapet der du har din innboforsikring, og meld fra at du har en konflikt som gjelder AMS-måler. Saken er derfor knyttet til boligen og hvorvidt du kan bo i den. Be om å få bekreftet at advokat- og konsulentbistand til konflikten vil bli dekket. (Normalt dekkes inntil 80% av 100 000 kr til advokat og inntil 80% av 10 000 kr til konsulenthjelp.)

Fyll ut dokumentet. Du finner dokumentet du skal fylle ut [HER](#). Last det ned og gi det ditt eget navn av typen "Prosessvarsel fra [NAVNET DITT].docx".

Dokumentet består av to deler: PROSESSVARSEL (side 1) og utkast til BEGJÆRING OM MIDLERTIDIG FORFØYNING (fra side 2 og ut).

Det er viktig at du **ikke gjør andre endringer i teksten**, ikke føyer til andre argumenter, osv., enn de som er tatt med og de du blir bedt om å gjøre i teksten, uten at du har rådført deg med jurist. Det kan fort forstyrre jussen.

Bruk aller først Søk og Erstatt-funksjonen til å sette inn de opplysningene som går igjen mange ganger, som er [DITT ETTERNAVN] og [NETTSELSKAPET], så slipper du å fylle dem én for én.

Legg inn andre opplysninger, adresser osv. i alle felt merket med [KLAMMEPARENTESER].

Følg [instrukser du finner i klammeparenteser] om tekst du selv må skrive, f.eks. om symptomene dine, eller symptomer som andre i husstanden får, og som dere holder for å være reaksjoner på mikrobølget radio/elektromagnetiske felt. Vær **sannferdig og kortfattet** i beskrivelsen og ikke skriv mer enn et par-tre avsnitt. Mer er ikke nødvendig.

Sjekk at ingen [KLAMMEPARENTESER] står igjen i teksten!

Dokumentet er nå ferdig. Du har nå laget ditt personlige PROSESSVARSEL og UKAST TIL BEGJÆRING OM MIDLERTIDIG FORFØYNING, utfra en generell mal.

Undertegn og send inn til nettselskapet! Adressen har du allerede funnet underveis.

Har du **spørsmål underveis**, kan du bruke kontaktskjemaet [HER](#). Men vi blir mye belastet, så forsøk først å spørre andre!

5. Hvem passer denne framgangsmåten for?

Du må ha søkt om fritak - med eller uten legeattest - **utfra helsemessige grunner**. Har du legeattest, har du normalt også fått fritak dersom du har søkt nettselskapet om det.

Dersom du *ikke* har forsøkt å få legeattest, bør du gjøre det nå. Hvis legen *ikke* vil skrive ut en attest fordi helsedirektoratet forbyr det, ber du om å få begrunnelsen skriftlig, og søker nettselskapet om fritak. Se [bloggpost 20.01.2020](#) for to eksempler på søknader som førte til fritak uten legeattest. (Myndighetene vil ikke stille legen til ansvar for å nekte å skrive attest, for han/hun utfører jo bare det helsedirektoratet har pålagt.)

Dersom du allerede har fått installert AMS-måler og vil bli kvitt sendeenheten, er denne framgangsmåten tyngre å bruke. Den blir dyrere og er vanskeligere å vinne. For jussen er slik at den som vil ha endringen, har bevisbyrden: Når du vil ha ut sendeenheten fra AMS-måleren, er det derfor du som har bevisbyrden, ikke nettselskapet. Du må da altså bevise at strålingen fra den trådløse kommunikasjonen gir helserisiko - akutt eller på sikt. Det er av rent vitenskapsteoretiske grunner langt tyngre enn å vise at helserisiko *ikke er en åpenbart grunnløs innvending* - men det er slett ikke umulig å gjøre slik at det tilfredsstiller normale juridiske beviskrav. Det krever bare mer jobb og ekspertise. Når nettselskapet truer deg med stengning, er det derimot *nettselskapet* som har bevisbyrden, og må altså bevise at strålingen fra den trådløse kommunikasjonen *ikke* gir helserisiko - akutt eller på sikt, og at helserisiko derfor er en *åpenbart grunnløs innvending*. Det vil ikke nettselskapene klare.

Har du søkt fritak med andre begrunnelser i tillegg til helse (personvern, sikkerhet, grunnloven etc), så legg de andre grunnene bort i denne omgang, for de vil gjøre den juridiske prosessen vanskeligere og mer usikker.

Er din begrunnelse helseplager fra "skitten strøm", har du antakelig motsatt deg å bytte måler overhodet, men vil beholde din gamle analoge måler. Du har antakelig også en legeattest og har fått fritak fra AMS. Vår oppskrift kan brukes, men må omarbeides en del, og veien fram er tyngre.

"Skitten strøm" er en betegnelse brukt på pulser som forvrenger sinuskurvene i strømmen i det vanlige strømnettet. For kort om "skitten strøm" se Grimstad & Flydal: Smartmålerne, jussen og helsa, Z-forlag, 2018, vedleggets side 202, kjøpes eller lastes ned [HER](#). For en rekke bloggposter om skitten strøm og smartmålere, se [HER](#).

Problemene knyttet til skitten strøm og akutte helseplager er åpenbart reelle for noen. Hva skitten strøm er rent teknisk er også godt forstått. Sammenhenger med helsevirkninger over tid er godt dokumentert. Men kunnskapen om dette er lite kjent. De tre brukte AMS-målerne i Norge - Aidon, Kamstrup og Nuri - er heller ikke systematisk og grundig dokumentert med tanke på hva de lager av skitten strøm. (Det kan se ut til at en del av problemene som oppstår, selv der hvor den trådløse kommunikasjonen er fjernet, er knyttet til dårlig jording av det elektriske anlegget.)

Det vil derfor være vanskeligere å nå fram med begrunnelsen "skitten strøm" for å hindre utskifting av gammel analog måler, enn med en begrunnelse knyttet til mikrobølget radio, der forskningsfunnene er langt mer kjente og det er så lett forståelig at begrunnelsen *ikke er åpenbart grunnløs*.

Men **nettselskapene har full anledning til å la din gamle (analoge) måler stå**, dersom du har fått fritak fra AMS: NVE og OED har gjort det klart at dersom man har fritak fra AMS, gjelder ikke kravet om at måleren må skiftes ut ([bloggpost 15.11.2019](#)). Det fins ikke noe pålegg, verken fra Justervesenet eller fra NVE, om å skifte ut målere i de tilfeller der det er gitt fritak fra AMS.

Dersom det ikke blir noen endring på nettselskapenes holdninger til "skitten strøm" og behovet for at folk med fritak får beholde gamle, analoge målere, får vi komme tilbake til dette når vi har kommet lenger i å analysere "smartmålerne" og hva de lager av skitten strøm.

6. Hva koster dette?

Å bruke malen er gratis. Advokatarbeidet så langt er finansiert gjennom aksjonen *Vi tar AMS-målerne for retten!* Det tar deg neppe mer enn en time eller to å fylle ut malen. Det kan komme på vesentlige advokatkostnader i en eventuell neste fase. Det hele eller deler kan bli dekket. Dette er omtalt i teksten over.

Send oss gjerne kopi av ditt prosessvarsel! Det kan du gjøre til **einarsamsklagearkiv@gmail.com** med kopi til **torleif.dønnestad@gmail.com**.

Lykke til!

Einar Flydal, Per Halle og Torleif Dønnestad den 22. januar 2020